

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute»
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди	H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University
Харківський національний медичний університет	Kharkiv National Medical University
Національний фармацевтичний університет	National University of Pharmacy

**I Міжнародна
науково-практична
конференція**

**I International
Scientific and Practical
Conference**

**«ЗДОРОВ'Я НАЦІЇ
І ВДОСКОНАЛЕННЯ
ФІЗКУЛЬТУРНО-
СПОРТИВНОЇ ОСВІТИ»**

**«HEALTH OF NATION
AND IMPROVEMENT
OF PHYSICAL CULTURE
AND SPORTS EDUCATION»**

3–4 жовтня 2019 року 3–4 of october, 2019

Харків Kharkiv

УДК 796
3-46

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут» (протокол №7 від 5 липня 2019 року)*

Редакційна колегія:

Головний редактор: Кіпенський А. В., д-р техн. наук, професор

Заступник головного редактора: Білоус О. В., канд. техн. наук, доцент

Члени редакційної колегії:

Блещунова К. М., канд. пед. наук, доцент

Борейко Н. Ю., канд. пед. наук, доцент

Кравченко Т. П., канд. пед. наук, доцент

Любієв А. І., професор

Юшко О. В., канд. пед. наук, доцент

Здоров'я нації і вдосконалення фізкультурно-спортивної освіти :
3-46 матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, 3-4 жовт-
ня 2019 р. / ред. колегія А. В. Кіпенський, О. В. Білоус [та ін.]. — Харків :
Друкарня Мадрид, 2019. — 386 с. : укр., англ. та рос. мовами.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції,
в яких подано стислий виклад доповідей її учасників. У доповідях висвітлені
актуальні проблеми, напрямки та перспективи їх вирішень в галузі фізкультурно-
спортивної освіти та здоров'я населення.

Рекомендовано для провідних науковців, викладачів, аспірантів, тренерів,
інструкторів та всіх, хто цікавиться здоров'ям та спортом.

УДК 796

*Матеріали опубліковані у електронному репозиторії Національного технічного
університету «Харківський політехнічний інститут» (ISSN 2409-5982).
Дані репозиторію інтегровані до: проекту OpenAire, системи Bielefeld Academic
Search Engine, системи пошуку у відкритих архівах України та індексуються
Google Scholar.*

*Матеріали друкуються в авторській редакції.
Оргкомітет конференції може не розділяти висловлену авторами позицію.*

- Спортивна тренівка при занятті футболом не порушає ритмічної організації процесів адаптації, але сприяє зростанню функціональних можливостей і працездатності в стороні більш пізніх вікових періодів.

Література.

1. Алієв С.А.; Алієв І.С.; Алібекова С.С.; Султанов М.Б.; Ібрагімлі А.М. Особливості основних антропометричних і фізіологічних показателів підлітків в процесі занять футболом. Сб. Сучасний футбол: стан, проблеми, інновації і перспективи розвитку: матеріали Всеросійської науково-практичної конференції з міжнародним участям (29-30 червня 2018 року), - Казань: Поволзька ГАФКС і Т, 2018.- с.138-143.
2. Ісмаїлова Х.Ю.; Султанов М.Б.; Алієв С.А. Взаємозв'язок змагальної особистісної тривожності юнаків-футболістів з альфа - активністю префронтальної кори головного мозку. Сб. Сучасний футбол: стан, проблеми, інновації і перспективи розвитку: матеріали Всерос. Н.П.К з між. У. (29-30 червня 2018 року), - Казань: Поволзька ГАФКС і Т, 2018.- с. 170-174.
3. Попов Д.В. Аеробна працездатність людини - М.Наука.-1913.-с. 98-112
4. Пшеннікова М.Г. Адаптація до фізичним навантаженням - М: Наука, 1986-636 с.
5. Шамардин А.А; Руба В.П Комплексний контроль інтегральної функціональної підготовленості футболістів: топографія – М: Советський спорт, 2015-284 с (ISBN 978-5-9718-0734-6).

РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ ОСІБ З ДИСПЛАЗІЄЮ СПОЛУЧНОЇ ТКАНИНИ

Бакурідзе-Маніна В. Б.¹, Лебеденко Є. Є.¹, Забара О. Ю.², Канюка Є. В.²

¹ ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

² ДУ «Український державний науково-дослідний інститут
медико-соціальних проблем інвалідності МОЗ України»

м. Дніпро

Анотація. У статті представлені результати анкетування та діагностики гіпермобільності суглобів за критеріями Бейтона серед студентів медичної академії. Встановлено, що серед студентів перший ступінь гіпермобільності суглобів мали 30,60% студентів, другий — 39,89%, а третій — 29,51% студентів. За даними анкетування проаналізували скарги студентів з різним ступенем гіпермобільності суглобів на стан здоров'я та скарги, що з'являлися під час виконання фізичних навантажень. Домінують скарги на стан серцево-судинної системи як у дівчат, так у юнаків з третім ступенем гіпермобільності.

Ключові слова: фізичне виховання, студенти, здоров'я, гіпермобільність суглобів.

Постановка проблеми. Пріоритетом вищої освіти є концепція здоров'я студентів, яка розглядається як абсолютна життєва цінність. **Численні дослідження фахівців різного профілю свідчать, що за останні роки спостерігається прогресуюче зниження показників фізичного розвитку й резервів здоров'я студентської молоді** [4, 7]. Викликає занепокоєння той факт, що серед молодого покоління збільшується відсоток осіб, які мають нерозпізнані, приховані або недооцінені лікарем патологічні чи граничні стани, а інтенсивна м'язова діяльність може спровокувати або ускладнити цей стан. У 20-х роках минулого століття видатний фізіолог О.О. Богомолець відмічав, що стан здоров'я чи хвороби відзначається станом сполучної тканини, яка виконує багато життєво важливих функцій та складає близько 50% маси тіла [2, 5, 6]. Властивості сполучної тканини впливають також на спортивну роботу здатність [1]. Деякі науковці [1, 3, 5] пов'язують знижений рівень здоров'я із проявами дисплазії сполучної тканини. Під терміном «дисплазії сполучної тканини» (ДСТ) мається на увазі аномалії сполучнотканинної структури, що виявляється в зниженні вмісту окремих видів колагену. При ДСТ відмічаються часті поєднання відхилень з боку опорно-рухового апарату, серцево-судинної системи та змін інших внутрішніх органів, що в свою чергу відображається на рівні адаптаційних можливостей організму [6]. Універсальною та найбільш об'єктивною ознакою дисплазії сполучної тканини виступає гіпермобільність суглобів (ГМС). Під ГМС розуміють перевищення об'єму рухів в одному або декількох суглобах порівняно з середньостатистичною нормою. Ряд авторів [3, 6] стверджують, що гіпермобільність суглобів є відображенням процесів формування, дозрівання сполучної тканини. Враховуючи гостроту проблеми є необхідність застосування заходів щодо виявлення та попередження ускладнень у стані здоров'я та функціональних порушень студентів при фізичних навантаженнях на заняттях з фізичного виховання. Одним з таких заходів є використання цілеспрямованого скринінгу з метою профілактики серцево-судинних ускладнень під час фізичних навантажень [5]. Використання спеціального анкетування разом з діагностикою ГМС, як головної ознаки ДСТ, допоможе попередити фізіологічні порушення та знизити ризик виникнення перенапруження під час занять.

Мета дослідження — вивчення результатів анкетування анамнезу життя студентів з гіпермобільністю суглобів.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення літературних джерел; педагогічне спостереження; анкетування, **особливості перенесення фізичних навантажень**; діагностика наявності і ступеня ГМС за критеріями Бейтона [8]; методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Дослідження проводилось на базі ДЗ “Дніпропетровська медична академія МОЗ України”. Обстежено 183 студента (47хлопців і 136 дівчат) першого курсу, які займалися в основному медичному відділенні. За результатами діагностики визначили, що перший ступінь ГМС, який є варіантом норми мали 30,60% студентів, другий — 39,89%, а третій — 29,51% студентів. При аналізі анкетних даних виявлено, що до вступу у вищий навчальний заклад більшість студентів не займалися руховою активністю. Серед видів

рухової активності у студентів з першим та другим ступенем ГМС домінували спортивні ігри, а студенти з третім ступенем ГМС займалися гімнастикою та танцями. У хлопців домінували заняття спортивними іграми серед представників трьох ступенях. Аналіз скарг на стан здоров'я студентів з різним ступенем ГМС дозволив виявити, що найчастіше студенти скаржаться на стан серцево-судинної системи, де домінують представники з третім ступенем як у хлопців, так у дівчат. Проведений аналіз скарг під час фізичного навантаження студентів з різним ступенем ГМС свідчить, що серед дівчат та юнаків з третім ступенем при фізичному навантаженні частіше виникали такі скарги, як біль у грудях, запаморочення, підвищений тиск.

Висновки.

1. Одним з основних та найпоширеніших проявів сполучнотканинної дисплазії є гіпермобільність суглобів, що потребує посиленого лікарсько-педагогічного контролю у вищих навчальних закладах.

2. За результатами діагностики ГМС за критеріями Бейтона визначили, що серед студентів медичної академії перший ступінь, який є варіантом норми мали 30,60 % студентів, другий — 39,89 %, а третій — 29,51 % студентів.

3. Виявлено, що найчастіше студенти скаржаться на стан серцево-судинної системи, де домінують дівчата та хлопці з третім ступенем ГМС. Серед дівчат та юнаків скарги при фізичному навантаженні частіше виникали у представників з третім ступенем ГМС.

4. Встановлено, що запропоновані анкети у поєднанні з методикою діагностування стану ГМС дозволяють провести своєчасну діагностику щодо виявлення факторів ризику функціональних ускладнень під час фізичних навантажень на заняттях з фізичного виховання. Такий вид скринінг-контролю є більш доступним, менш затратним та інформативним, що дозволяє використовувати його широкому колу фахівців у різних умовах при вирішенні питань допуску до оздоровчих занять чи спортивним тренуванням та профілактики ускладнень у стані здоров'я студентів.

Література.

1. Аббакумова Л. Н. Клинические формы дисплазии соединительной ткани у детей / Л. Н. Аббакумова. – СПб. : ГПМА, 2006. – 36 с.
2. Беленький А. Г. Гипермобильность суставов и гипермобильный синдром: распространённость и клинко-инструментальная характеристика : автореф. дис. на соискание науч. степени доктора мед. наук. : спец. 14.00.05 «Внутренняя медицина» / А. Г. Беленький. – М., 2004. – 51 с.
3. Богомолец А. А. Введение в учение о конституциях и диатезах / А. А. Богомолец. – 2-е изд. – М., 1928. – 228 с.
4. Дроздовська С. Б. Полиморфизм генов, определяющих свойство соединительной ткани и спортивная работоспособность / С. Б. Дроздовська, В. Е. Досенко, В. Н. Ильин // «Молодий вчений». – 2011. – №1–2. – С. 28–33.
5. Неханевич О.Б. Особливості лікарського контролю за особами з ознаками дисплазії сполучної тканини на етапах відбору та спортивного вдосконалення:

- дис. ...доктора мед. наук : 14.01.24 / Неханевич Олег Борисович. –Дніпропетровськ, 2016, - 308 с.
6. Фізична реабілітація, спортивна медицина : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич та [ін.]; за ред. професора В. В. Абрамова та доцента О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – С. 133–175.
  7. Чернігівська С. А. Особливості функціонального та фізичного стану студентів, звільнених від практичних занять з „Фізичного виховання” / С. А. Чернігівська // «Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту» // Наук. журнал. – Харків, ХОВНОКУ-ХДАДМ, 2012. - № 2. – С. 125-127
  8. Beighton, P. Hypermobility of Joints [Text] / P. Beighton, R. Grahame, H. Bird. – New York: Springer, 2012. – 204 p. doi: 10.1007/978-1-84882-085-2.

ИССЛЕДОВАНИЕ ВЛИЯНИЯ СКОРОСТНО-СИЛОВЫХ НАГРУЗОК НА ФУНКЦИОНАЛЬНОЕ СОСТОЯНИЕ КАРДИОРЕСПИРАТОРНОЙ СИСТЕМЫ ЮНОШЕЙ-ПЛОВЦОВ

Баламутова Н. М.

*Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого
г. Харьков, Украина, Fizvuh3@nula.u.edu.ua*

Шейко Л. В.

*Харьковская государственная академия физической культуры
г. Харьков, Украина*

Аннотация. Работа посвящена изучению реакции кардиореспираторной системы. В исследовании приняли участие юноши-студенты юридического и политехнического университетов, посещающие секцию спортивного плавания. Во время выполнения тестирующих упражнений скоростно-силового характера не наблюдалось перенапряжения показателей кардиореспираторной системы.

Ключевые слова: студенты, пловцы, скорость, сила, нагрузка, кардиореспираторная система.

Введение. Одним из самых эффективных средств двигательной деятельности положительно влияющих на функциональное состояние сердечно-сосудистой и дыхательной систем является плавание.

Многочисленными исследованиями уже доказано положительное влияние плавания на состояние здоровья занимающихся.

Открытым остается вопрос о величине и направленности тренировочной нагрузки.